CRITICAL NOTE

THE HARVARD GOSPELS

The cursive manuscript of the Greek gospels belonging to the library of Harvard University, and numbered 666 in Gregory's catalogue and ε 1293 in von Soden's, seems to have come from Albania. Gregory must have had it in his possession in 1888–89, for his name appears on fol. A, recto, of the prefatory quire, with the date "Leipzig, 4 December 1888," while the description prefixed to the manuscript is headed "Evv. 666. Gregorii 2." and is signed by him under date of May 26, 1889, at Leipzig. The book plate of the Harvard University Library bears the words "Received 10 June 1889." Of earlier possessors the only hints are in the words *δημητρηου* in a scrawling modern hand on the verso of fol. A, and *κκηδιμη δημητρηου πιερητερας* on next to the last paper fly-leaf at the back.

The manuscript belongs to the twelfth century. It consists of 295 leaves, arranged in 36 quires besides the prefatory one. The quires usually contain four double-leaves of parchment, but foll. 244 (John 3:4–18), 251–53 (John 5:12–6:7), and 259–87 (John 7:2–21:25) were anciently lost from the manuscript, and their places subsequently filled with paper leaves duly inscribed in a later hand with the missing portions. The parchment leaves measure 21.7 by 15. 2 cm. and are inscribed in single columns with twenty-four lines to the column. The paper leaves 244, 251–53 have nineteen lines to the column; 259–87 have twenty-five. The prefatory quire of five single leaves contains little save the list of chapter titles for Matthew and the portrait of that evangelist. Similar lists and portraits precede the other gospels.[1]

In text the manuscript will be seen to approximate very closely to the Received Text. Where the first hand has departed from it, the hand of the corrector has often substituted its reading and brought the manuscript into still closer conformity with the dominant mediaeval text. Some pre-Syrian readings will be recognized indeed among the deviations from the Received Text noted below, but they appear in a curiously uneven pro-

[1] Professor Gregory's description prefixed to the manuscript runs thus:
Evv 666. Gregorii 2. olim in Albania.
saec. XII, 21. 7x15. 2, membr, foll. 295, col. 1 (14. 2x
9), ll. 23, 24; litt mai rubr, max et orn color; membr
med, atr fusc, disp et lin usit, litt infra lin; capp-
t, capp, titl, sect α'–κβ' id Mt, (lect et subscr m ser sub fin Joh),
pict: *Evv;* m ser suppl Ioh 3, 4–18; 5, 12–6, 7; 7, 2–21, 25

portion, now small, now large, to the Syrian readings. The collation is based upon Lloyd and Sanday's reprint of Stephen's edition of 1550. As to the abbreviations used, it should perhaps be stated that *tr.* = "transpose so as to read."

The writer's acknowledgments are due to Mr. C. E. Anderson and Dr. B. W. Robinson for help in collating Matthew and Luke. He has not, however, neglected to go over the whole manuscript himself, further to insure the accuracy of the collation. The kindness of the authorities of the Harvard University Library in forwarding the manuscript to Chicago for collation, must be especially acknowledged.

The present study is part of the task, undertaken some years ago, of examining the Greek and oriental manuscripts of the New Testament that are in America, and exploring their text. The Newberry and Haskell Gospels were first collated, and the Syracuse Gospels has been exhaustively studied by Professor H. H. Severn. The Ethiopic Gospel of John in the Newberry Library has been examined, as has the Beirût Syriac Gospels in the library of Union Theological Seminary. It is proposed to add to these, studies of the remaining New Testament textual materials in this country, in order that they may contribute their part to New Testament criticism.

Matt 1:4 *ἀμιναδάμ pro* Ἀμιναδάβ *bis* 6 *σολομῶνα pro* Σολομῶντα 24 *ὁ om.* ante Ἰωσὴφ

2:1 *ἱερουσαλὴμ pro* Ἱεροσόλυμα 5 *οὕτως pro οὕτω* 11 *εἶδον pro εὗρον*

3:6 *ποταμῷ add. post* Ἰορδάνῃ 8 *καρπὸν ἄξιον pro καρποὺς ἀξίους* 11 *καὶ πυρί om.*

4:10 *ὀπίσω μου add. post ὕπαγε* 18 *ὁ* Ἰησοῦς *om.* 24 *ἡ om. ante ἀκοή; suppl. mg.* 25 *κολούθησαν pro ἠκολούθησαν man. prim.*; *ἡ suppl. mg.*

5:12 *οὕτως pro οὕτω* 16 *οὕτως pro οὕτω* 19 *οὕτως pro οὕτω* 20 *tr. ὑμῶν ἡ δικαιοσύνη* 22 *εἰς τὴν γέεναν τοῦ πυρός man. prim. in litura* 25 *τὸ pro τῷ*[1] *man. prim.*; *τῷ corr.* 27 *τοῖς ἀρχαίοις om.* 28 *αὐτὴν pro αὐτῆς* 32 *ἂν pro ἐὰν* 44 *τοῖς μισοῦσιν pro τοὺς μισοῦντας* 45 *τοῖς add. ante οὐρανοῖς* 47 *φίλους pro ἀδελφοὺς*

6:7 *βαττολογήσετε pro βαττολογήσητε* 18 *ἐν τῷ φανερῷ om.* 19 *βρῶστις pro βρῶσις* 20 *διορίσσουσιν pro διορύσσουσιν* 21 *ἔστε pro ἔσται man. prim.*; *ἔσται corr.* 23 *σου om. post ὀφθαλμός* 24 *μαμωνᾶ pro* Μαμμωνᾷ 27 *προσθῆναι pro προσθεῖναι*

7:10 ἢ add. ante καὶ 12 οὕτως pro οὕτω 14 τί pro ὅτι 17 οὕτως pro οὕτω 25 κατέβη corr. 27 κατέβη corr.

8:5 αὐτῷ pro τῷ Ἰησοῦ 8 λόγῳ pro λόγον 14 εἰσελθὼν pro ἐλθὼν 15 αὐτοῖς man. prim.; αὐτῷ corr. man. prim. 24 ὑπὸ man. prim. in litura 25 αὐτοῦ om. post μαθηταὶ

9:1 τὸ om. 5 σου pro σοι 6 ἔχῃ pro ἔχει man. prim.; ἔχει corr. 13 ἔλεον pro ἔλεος corr.; ἔλαιον man. prim. | ἀλλὰ pro ἀλλ' 16 δὲ om. post οὐδεὶς 17 ἀμφότεροι pro ἀμφότερα 18 εἷς add. post ἄρχων 24 τὸ man. prim. in litura 27 υἱὸς pro υἱὲ 33 Ὅτι om. 35 ἐν τῷ λαῷ om. 36 ἐσκυλμένοι pro ἐκλελυμένοι

10:8 νεκροὺς ἐγείρετε om. 9 κτίσησθε pro κτήσησθε 10 ῥάβδους pro ῥάβδον 11 κἀκεῖ corr.; man. prim. κἀκῇ 14 ἐκτεινάξατε pro ἐκτινάξατε 16 γίνεσθε corr.; man. prim. γίνεσθαι | ὡσεὶ pro ὡς οἱ 19 λαλήσετε pro λαλήσητε 25 οἰκειακοὺς pro οἰκιακοὺς 26 ὃ οὐκ . . . . κρυπτὸν om. man. prim.; suppl. corr. 27 ἀκούσετε pro ἀκούετε man. prim.; corr. ἠκούσατε 28 φοβεῖσθε pro φοβηθῆτε | ἀποκτενόντων pro ἀποκτεινόντων | τὴν add. ante ψυχὴν[2] | τὸ add. ante σῶμα[2] 31 πολλῶν man. prim.; corr. πολλῷ 36 οἰκειακοὶ pro οἰκιακοὶ 39 ἀπολέσῃ pro ἀπολέσει man. prim.; ἀπολέσει corr.

11:8 βασιλείων pro βασιλέων 16 παιδίοις pro παιδαρίοις | ἀγορᾶ pro ἀγοραῖς 17 ηὐλίσαμεν man. prim.; ηὐλήσαμεν corr. 21 χωραζίν pro Χοραζὶν | βηθσαϊδά pro Βηθσαϊδὰν

12:3 ἰησοῦς add. ante εἶπεν 6 μεῖζον pro μείζων 11 πέσῃ pro ἐμπέσῃ 13 τῷ ἐξηραμμένην ἔχοντι τὴν χεῖρα add. post ἀνθρώπῳ 21 ἐν om. 27 ἐκβαλοῦσι pro ἐκβάλλουσι 28 ἐγὼ om. 32 ἐὰν pro ἂν[1] | τῷ νῦν pro τούτῳ τῷ 35 τῆς καρδίας om. | τὰ om. 42 σολομῶνος pro Σολομῶντος bis

13:3 σπεῖραι pro σπείρειν 14 ἐπ' om. 27 τὰ om. 28 συλλέξομεν pro συλλέξωμεν 30 τῷ om. 33 ἐνέκρυψεν man. prim.; ἔκρυψεν corr. 37 ἐστὶ pro ἐστὶν man. prim.; ἐστὶν corr. 39 ἡ add. ante συντέλεια 40 καίεται pro κατακαίεται 54 ἐκπλήσσεσθαι pro ἐκπλήττεσθαι

14:14 αὐτοῖς pro αὐτοὺς 19 καὶ[2] om. 34 γῆν om. | γενησαρέτ pro Γεννησαρέτ

15:4 σου om. 14 ἐμπεσοῦνται pro πεσοῦνται 25 προσεκύνησεν pro προσεκύνει 26 ἐστι corr. 32 νῆστις pro νήστεις

16:3 συνίετε pro δύνασθε 17 ὁ add. ante Ἰησοῦς 20 Ἰησοῦς om.

17:2 ἐγένοντο pro ἐγένετο 4 μωσεῖ pro Μωσῇ 6 αὐτῶν corr.;

αὐτὸν man. prim. 9 *ἐκ pro ἀπὸ* 14 *γονυπετῶν corr.; man. prim. γανυπετῶν | αὐτὸν pro αὐτῷ post γονυπετῶν* 20 *ἔχητε corr.; man. prim. ἔχετε* 25 *εἰσῆλθον pro εἰσῆλθεν* 27 *ἀναβαίνοντα pro ἀναβάντα*

18:4 *ταπεινώσει pro ταπεινώσῃ* 6 *εἰς pro ἐπὶ* 11 *ζητῆσαι καὶ add. ante σῶσαι* 12, 13 *ἐνενήκονταεννέα bis* 14 *μου pro ὑμῶν* 15 *ἁμάρτῃ pro ἁμαρτήσῃ* 19 *ἀμὴν add. post πάλιν | αἰτήσωνται corr.; man. prim. αἰτήσονται* 26 *προσεκύνει corr.; man. prim. προσεκύνῃ?* 28 *εἴ τι pro ὅ τι* 29 *πάντα om.* 31 *ἑαυτῶν pro αὐτῶν* 35 *οὕτως pro οὕτω*

19:3 *οἱ om.* 5 *αὐτοῦ add. post πατέρα* 8 *οὕτως pro οὕτω* 9 *εἰ om. | γαμήσει pro γαμήσῃ* 12 *αὐτῶν add. post μητρὸς | οὕτως pro οὕτω* 19 *ἑαυτόν pro σεαυτόν* 25 *σφόδρα λε- man. prim. in litura* 28 *καθήσεσθε pro καθίσεσθε*

20:2 *καὶ συμφωνήσας pro συμφωνήσας δέ* 3 *τὴν om.* 4 *καὶ ἐκείνοις pro κἀκείνοις* 5 *ἐννάτην man. prim.; ἐνάτην corr.* 11 *δὲ corr.* 17 *καὶ add. ante καὶ² man. prim. ex errore; del. corr.* 18 *παραδωθήσεται pro παραδοθήσεται* 21 *σου add. post εὐωνύμων* 22 *ἢ pro καὶ* 25 *αὐτοῖς pro αὐτοὺς* 26 *ἔσται pro ἔστω* 33 *λέγουσιν corr.; man. prim. λέγου?*

21:1 *βηθσφαγὴ pro* Βηθφαγῆ 3 *ἀποστέλλει pro ἀποστελεῖ* 5 *καὶ om. post πραῢς* 7 *τὰ ἱμάτια . . . . ἐπάνω αὐτῶν om. man. prim.; suppl. corr.* 14 *tr. χωλοὶ καὶ τυφλοὶ* 33 *τις om.*

22:7 *καὶ add. ante ἀκούσας | δὲ om. | ἐκεῖνος add. post βασιλεὺς* 9 *ἐὰν pro ἂν* 13 *λέγει pro εἶπεν | tr. χεῖρας καὶ πόδας* 23 *οἱ om.* 30 *γὰρ om.; suppl. man. prim.* 31 *ἡμῖν pro ὑμῖν man. prim.; ὑμῖν corr.* 37 *ἔφη pro εἶπεν | τῇ¹,² om.* 39 *αὕτη pro αὐτῇ; man. prim. αὐτῇ? | ἑαυτόν pro σεαυτόν* 40 *κρέμμανται pro κρέμανται man. prim.; κρέμανται corr.* 46 *ἠδύνατο pro ἐδύνατο*

23:3 *ἐὰν pro ἂν* 15 *ποιῆτε pro ποιεῖτε* 18 *ἂν pro ἐὰν* 21 *ἐν αὐτῷ pro αὐτὸν* 25 *ἀδικίας pro ἀκρασίας* 26 *αὐτοῦ pro αὐτῶν* 30 *ἤμεθα pro ἦμεν¹ man. prim.; ἦμεν corr.* 32 *ἡμῶν pro ὑμῶν* 36 *ὅτι add. ante ἥξει | tr. πάντα ταῦτα* 37 *ἀποκτέννουσα pro ἀποκτείνουσα*

24:2 *tr. ταῦτα πάντα | μὴ² om.* 6 *μελήσεται (?) pro* Μελλήσετε *man. prim.; μελήσετε corr.* 15 *ἑστὼς pro ἑστὸς (corr.? ἑστὸς man. prim.?)* 17 *καταβάτω pro καταβαινέτω | τὰ pro τι* 18 *ὀπίσω om.* 20 *ἐν om.* 31 *καὶ add. ante φωνῆς* 33 *οὕτως pro οὕτω man. prim.; οὕτω corr.* 36 *τῆς² om.* 43 *ἐκείνω pro ἐκεῖνο man. prim.; ἐκεῖνο corr.*

25:3 *αὐτῶν pro ἑαυτῶν*[1] 9 *οὐ μὴ pro οὐκ* 30 *ἐκβάλετε pro ἐκβάλλετε* 32 *συναχθήσονται pro συναχθήσεται* 44 *αὐτῷ om.*

26:4 *tr. δόλω κρατήσωσι* 11 *tr. τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε* 15 *καὶ ἐγὼ pro κἀγὼ* 17 *ἑτοιμάσομεν pro ἑτοιμάσωμεν* 23 *τριβλίω pro τρυβλίῳ* 26 *εὐχαριστήσας pro εὐλογήσας* 31 *διασκορπισθήσονται pro διασκορπισθήσεται* 33 *καὶ om.* | *δὲ add. post ἐγὼ* 35 *ἀπαρνήσωμαι pro ἀπαρνήσομαι* | *δὲ add. post ὁμοίως* 36 *προσεύξομαι pro προσεύξωμαι man. prim.; προσεύξωμαι corr.* 38 *ὁ Ἰησοῦς add. post αὐτοῖς* 48 *ἐὰν pro ἂν* 52 *ἀποθανοῦται pro ἀπολοῦνται* 54 *οὕτως pro οὕτω* 59 *tr. θανατώσωσιν αὐτὸν* 70 *αὐτῶν add. post ἔμπροσθεν* 71 *αὐτοῖς pro τοῖς* 74 *καταθεματίζειν pro καταναθεματίζειν* 75 *τοῦ*[2] *om.*

27:7 *εἰς τάφην τοῖς ξένοις om.* 20 *αἰτήσονται pro αἰτήσωνται man. prim.? αἰτήσωνται corr.* 35 *βάλοντες pro βάλλοντες* | *ἵνα πληρωθῇ . . . . ἔβαλον κλῆρον om.* 41 *καὶ φαρισαίων add. post πρεσβυτέρων* 42 *ἐπ' add. ante αὐτῷ* 44 *αὐτόν pro αὐτῷ*[2] 45 *ἐννάτης pro ἐνάτης man. prim.; ἐνάτης corr.* 46 *ἐννάτην pro ἐνάτην man. prim.; ἐνάτην corr.* | *λιμὰ pro λαμὰ* 54 *γινόμενα pro γενόμενα* 61 *ἐκεῖ om.* 65 *δὲ om.*

28:9 *ὁ om.* 19 *οὖν om.*

Mark 1:2 *τοῖς om.* 5 *ἐξεπορεύοντο pro ἐξεπορεύετο* 6 *ὁ add. ante Ἰωάννης* 13 *ἐκεῖ add. ante μετὰ* 14 *ὁ om.* 16 *τοῦ Σίμωνος add. post αὐτοῦ* 22 *ἐξεπλήττοντο pro ἐξεπλήσσοντο* 24 *σὺ pro σοὶ* 27 *ἑαυτοὺς pro αὐτοὺς* 31 *αὐτῶ pro αὐτοῖς* 35 *ὁ ἰησοῦς add. post ἀπῆλθεν* 37 *tr. σε ζητοῦσι* 38 *καὶ ἐκεῖ pro κἀκεῖ* 44 *προσένεγκε man. prim.; προσένεγκαι corr.*

2:1 *tr. εἰσῆλθε πάλιν* 7 *οὕτως pro οὕτω* 8 *αὐτοὶ add. post οὕτως* 9 *σου pro σοι* 14 *λευῒ pro Λευῒν* 26 *τοῦ*[2] *om.* | *οὖσιν pro οὖσι*

3:5 *πορώσει pro πωρώσει* 7 *ἠκολούθησεν pro ἠκολούθησαν* 11 *ἐθεώρει corr.; man. prim. ἐθεώρη?* | *tr. φανερὸν αὐτὸν* 27 *οὐδεὶς δύναται pro οὐ δύναται οὐδεὶς* | *διαρπάση pro διαρπάσει* 32 *καὶ αἱ ἀδελφαί σου add. ante ἔξω*

4:2 *αὐτοὺς pro αὐτοῖς* 4 *τοῦ οὐρανοῦ om.* 8 *ἐν pro ἓν ter* 9 *καὶ corr.* | *αὐτοῖς om.* 12 *ἀκούουσι man. prim.; ἀκούωσι corr.* 16 *σπειρώμενοι man. prim.? σπειρόμενοι corr.* 18 *οὗτοί εἰσιν*[2] *om.* 20 *ἐν*

pro ἓν *ter* 27 βλαστάνει *pro* βλαστάνῃ 30 ὁμοιώσομεν *pro* ὁμοιώσωμεν 31 κόκκον *pro* κόκκῳ 40 οὕτως *pro* οὕτω

5:2 ὑπήντησεν *pro* ἀπήντησεν 3 μνήμασι *pro* μνημείοις | ἐδύνατο *pro* ἠδύνατο 8 ἀκάθαρτον *corr.* 11 τῶ ὄρει *pro* τὰ ὄρη 15 ἱματισμένον καὶ *om.* 16 διηγήσαντο δὲ *pro* καὶ διηγήσαντο 19 πεποίηκε *pro* ἐποίησε 26 αὐτῆς *pro* ἑαυτῆς 40 πάντας *pro* ἅπαντας

6:2 ὅτι *om.* | γίνονται *corr.* 13 ἐξέβαλον *pro* ἐξέβαλλον 15 δὲ *om.* | ἢ *om.* 16 ὁ *om.* 17 τῇ *om.* 19 ἤθελεν *corr.?* 20 ἀκούων *pro* ἀκούσας 27 σπεκουλάτορα *pro* σπεκουλάτωρα 29 τῷ *om.* 31 εὐκαίρουν *pro* ηὐκαίρουν 32 ἀπῆλθεν *pro* ἀπῆλθον 33 οἱ ὄχλοι *om.* 34 αὐτοῖς *pro* αὐτοὺς 37 ἀγοράσομεν *pro* ἀγοράσωμεν | *tr.* δηναρίων διακοσίων 39 ἀνακλῖναι *corr.* 44 ὡσεὶ *om.* 51 περισοῦ *man. prim.;* περισσοῦ *corr.* 52 *tr.* αὐτῶν ἡ καρδία 56 ἐὰν *pro* ἂν[1]

7:2 ἄρτον *pro* ἄρτους 17 καὶ *om.* 18 οὕτως *pro* οὕτω 19 χωρεῖ *pro* ἐκπορεύεται 21 βλασφημίαι *pro* βλασφημία 24 τὴν *om.* 26 ἡ *om. man. prim.; suppl. corr.* | συραφοινίκισσα *pro* Συροφοίνισσα | ἐκβάλῃ *pro* ἐκβάλλῃ 32 μογγιλάλον *pro* μογιλάλον 33 ἐπιλαβόμενος *pro* ἀπολαβόμενος 35 ἐλάλη *man. prim.;* ἐλάλει *corr.*

8:1 παμπόλου *pro* παμπόλλου 2 ἡμέραι *pro* ἡμέρας 7 παραθῆναι *pro* παραθεῖναι 13 τὸ[1] *om.* 24 ὡσεὶ δένδρα *pro* ὅτι ὡς δένδρα ὁρῶ 25 ἀνέβλεψε *pro* ἐνέβλεψε 26 τὸν *om.* 28 εἶπον *pro* ἀπεκρίθησαν 31 τῶν *add. ante* ἀρχιερέων | τῶν *add. ante* γραμματέων 35 *tr.* ἑαυτοῦ ψυχὴν *pro* ψυχὴν αὐτοῦ[2] 38 ἐὰν *pro* ἂν

9:2 τὸν[3] *om.* 3 ἐγένοντο *pro* ἐγένετο | κναφεὺς *pro* γναφεὺς 6 λαλήσει *pro* λαλήσῃ 7 λέγουσα *om.* 15 ἐξεθαμβήθησαν *pro* ἐξεθαμβήθη 16 ζητεῖτε *pro* συζητεῖτε 20 ἤνεγκα *man. prim.;* ἤνεγκαν *corr.* 22 καὶ εἰς *pro* εἰς τὸ 25 ὁ *add. ante* ὄχλος 31 ἐγερθήσεται *man. prim., pro* ἀναστήσεται; *corr.* ἀναστήσεται 32 *tr.* ἐπερωτῆσαι αὐτόν 40 ἡμῶν *pro* ὑμῶν *bis* 42 ἐὰν *pro* ἂν | αὐτου *man. prim. pro* αὐτῷ; *corr.* αὐτῶ 45 ἔκκοψον *pro* ἀπόκοψον 48 σβέννυνται *man. prim.?* σβέννυται *corr.* 50 ἀρτύσεται *pro* ἀρτύσετε

10:1 *tr.* εἰς τὰ ὅρια ἔρχεται | διὰ τοῦ *om.* 2 οἱ *om.* 17 καὶ δραμὼν *pro* προσδραμὼν 21 τοῖς *om.* 24 τοῖς *om.* 27 τῷ[1] *om.* 28 καὶ[1] *om. man. prim., suppl. corr. rec.* 29 δὲ *om. man. prim.; suppl. corr. rec.* | ἕνεκεν *add. ante* τοῦ 31 οἱ *om.* 32 αὐτοῖς *pro* αὐτοὺς 34 ἐμπτύξουσιν *man. prim. pro* ἐμπαίξουσιν, *corr.* ἐμπαίξουσιν 38 ποιεῖν *pro* πιεῖν | ποτήριον *corr.* 40 μου[2] *om.* 43 οὕτως *pro* οὕτω | *tr.*

ὑμῶν διάκονος 44 *ἐὰν pro ἂν* 49 *αὐτῶ man. prim. pro αὐτὸν; corr. αὐτὸν* 51 *σοι corr.* | *ῥαβουνὶ pro ῥαββονὶ* 52 *ἠκολούθησε pro ἠκολούθει*

11:3 *ἀποστέλλει pro ἀποστελεῖ* 5 *ἑστώτων man. prim. pro ἑστηκότων; corr. rec. ἑστηκότων* 13 *σύκων corr.* 15 *κολυβιστῶν pro κολλυβιστῶν* 18 *ἀπολέσωσιν pro ἀπολέσουσιν* 19 *ἐ* | *ξεπορεύετο man. prim.; ἐξεπορεύετο corr.* 20 *ἐξηραμένην pro ἐξηραμμένην* 22 *ὁ add. ante Ἰησοῦς* 23 *πίστεύσει pro πιστεύσῃ* 29 *καὶ ἐγὼ pro κἀγὼ* 32 *εἴπομεν pro ἐὰν εἴπωμεν*

12:5 *δέροντες man. prim.; δαίροντες corr.* | *ἀποκτένοντες pro ἀποκτείνοντες* 14 *ἀνθρώπου pro ἀνθρώπων* 23 *οὖν om.* 25 *ἐκγαμίσκονται pro γαμίσκονται* 26 *τοῦ pro τῆς* 27 *θεὸς add. ante νεκρῶν* 28 *πάντων man. prim. pro πασῶν; πασῶν corr.* 29 *πάντων man. prim. pro πασῶν; πασῶν corr.* 32 *θεὸς om.* 35 *τοῦ add. ante Δαβίδ* 36 *tr. εἶπε Δα(βὶ)δ* | *τῷ*[1] *om.* | *τῷ*[2] *om.* | *λέγει pro εἶπεν*[2] 43 *βαλλόντων pro βαλόντων*

13:8 *ἀρχὴ pro ἀρχαὶ* 11 *λαλήσητε man. prim.; corr. λαλήσετε* 14 *ἑστὼς pro ἑστὸς* 21 *καὶ om.* | *πιστεύετε pro πιστεύσητε* 25 *tr. πεσοῦνται ἐκ τοῦ οὐρανοῦ pro τοῦ οὐρανοῦ ἔσονται ἐκπίπτοντες* 32 *τῆς*[2] *om.* | *τῷ add. ante οὐρανῷ*

14:6 *ἐν ἐμοί pro εἰς ἐμέ* 8 *ἔσχεν pro εἶχεν* 9 *ἐὰν pro ἂν* 12 *ἑτοιμάσομεν pro ἑτοιμάσωμεν* 15 *ἀνώγεων pro ἀνώγεον* | *ἕτοιμον om.* 23 *τὸ om.* 24 *τὸ*[2] *om.* 25 *γενήματος pro γεννήματος* 27 *ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ om.* 30 *σὺ add. ante σήμερον* 31 *ἀπαρνήσωμαι corr. rec. pro ἀπαρνήσομαι* 32 *προσεύξομαι pro προσεύξωμαι* 33 *τὸν*[2] *om.* | *τὸν*[3] *om.* 34 *λέγειν pro λέγει* 35 *καὶ add. ex errore ante προελθὼν* | *man. prim. προσελθὼν; προελθὼν corr.* 41 *τὸ*[2] *om.* 45 *αὐτῶ add. post λέγει* 51 *ἠκολούθησεν pro ἠκολούθει* 60 *τὸ om.* 62 *tr. ἐκ δεξιῶν καθήμενον* 63 *ἔτι om.* 65 *ἔβαλον pro ἔβαλλον* 68 *ἐξῆλεν man prim., corr. ἐξῆλθεν* 71 *ὀμνύναι pro ὀμνύειν* 72 *τὸ ῥῆμα ὃ pro τοῦ ῥήματος οὗ*

15:17 *περιτιθέασιν; περι in litura.* 18 *ὁ βασιλεὺς pro βασιλεῦ* 22 *γολγοθᾶν pro Γολγοθᾶ* 23 *ἐδίδουν corr.; man. prim. ἐδήδουν* 24 *διαμερίζονται pro διεμέριζον* | *καὶ add. ante βάλλοντες man. prim.; del. corr.* 26 *γεγραμμένη pro ἐπιγεγραμμένη* 31 *δὲ om.* 33 *ἐνάτης pro ἐννάτης* 34 *ἐνάτῃ pro ἐννάτῃ* | *λιμὰ pro λαμμᾶ* 39 *οὕτως pro οὕτω* 40 *καὶ*[2] *om.* 42 *πρὸς σάββατον man. prim., corr. προσάββατον*

16:1 *ἡ τοῦ om.* 8 *ταχὺ om.* 18 *βλάψῃ pro βλάψει*

Luke 1:9 *θεοῦ pro κυρίου* 10 *tr. ἦν τοῦ λαοῦ* 15 *τοῦ om. ante* Κυρίου 25 *οὕτως pro οὕτω* 34 *μοι add. post ἔσται* 36 *γήρει pro γήρᾳ* 44 *ἐσκίρτησε pro ἐσκίρτησεν* | *tr. τὸ βρέφος ἐν ἀγαλλιάσει* 59 *αὐτὸ om. post ἐκάλουν*

2:9 *αὐτοῖς corr.* 10 *φοβεῖσθαι man. prim.; φοβεῖσθε corr.* 12 *τῇ om.* 15 *εἰς add. ante βηθλεὲμ* 20 *ὑπέστρεψαν pro ἐπέστρεψαν* | *οἱ ποιμένες corr.* 21 *αἱ add. ante ἡμέραι* | *αὐτόν pro τὸ παιδίον* 25 *tr. ἦν ἅγιον* 37 *ἡμέρα pro ἡμέραν* 39 *ἑαυτῶν pro αὐτῶν*

3:1 *ἀβιλινῆς pro* Ἀβιληνῆς 2 *ἐπὶ ἀρχιερέως pro ἐπ' ἀρχιερέων* | *τοῦ om.* 19 *φιλίππου om.* 22 *καὶ*[1] *corr.* 27 *ἰωνᾶν pro* Ἰωαννᾶ 33 *ἀμιναδάμ pro* Ἀμιναδὰβ | *τοῦ ἰωράμ add. post* Ἀρὰμ 35 *σερούχ pro* Σαροὺχ

4:4 *ὁ om.* 7 *ἐμοῦ pro μου* | *πᾶσα pro πάντα* 8 *γὰρ om.* 9 *ὁ om.* 11 *ὅτι om.* 18 *εἵνεκεν pro ἕνεκεν* | *εὐαγγελίσασθαι pro εὐαγγελίζεσθαι* 19 *ἀποστεῖλαι corr.* 26 *εἰ man. prim.; εἰς corr.* | *σάρεφθα pro* Σάρεπτα 29 *τῆς*[2] *om.* 31 *αὐτοὺς om.* 35 *τὸ om.* 38 *ἡ om.* 42 *ἐπεζήτουν pro ἐζήτουν* 43 *ταῖς om.*

5:1 *γενησαρέτ pro* Γεννησαρέτ 6 *tr. πλῆθος ἰχθύων* 8 *γόνασιν pro γόνασι* | *τοῦ om.* 19 *διὰ om.* | *ποίας man. prim.; πῶς corr.* 29 *ὁ om.* 36 *ἐπίβλημα*[2] *om.* 37 *tr. ὁ οἶνος ὁ νέος*

6:7 *αὐτὸν om.* 9 *ἀποκτεῖναι pro ἀπολέσαι* 10 *εἶπεν pro εἶπε* | *αὐτῷ pro τῷ ἀνθρώπῳ* | *οὕτως pro οὕτω* 18 *ἀπὸ pro ὑπὸ* 21 *μακάριοι οἱ πεινῶντες νῦν, ὅτι χορτασθήσεσθε om.* | *γελάσεται man. prim.; γελάσετε corr.* 22 *ἕνεκεν pro ἕνεκα* 23 *χάρητε pro χαίρετε* 25 *πενθήσεται man. prim.; πενθήσετε corr.* | *κλαύσεται man. prim.; κλαύσετε corr.* 26 *ὑμῖν om.* | *πάντες om.* 28 *καὶ om.* 33 *ἀγαθοποιῆτε corr.* 34 *οἱ om.* 35 *τοῦ om.* 37 *καὶ*[1] *om.*

7:2 *ἔμελλε pro ἤμελλε* 7 *ἀλλ' pro ἀλλὰ* 12 *ἦν om.* 14 *βαστάσαντες pro βαστάζοντες* 16 *πάντας pro ἅπαντας* 21 *τὸ om. ante βλέπειν* 22 *ἴδετε pro εἴδετε* 24 *τοῖς ὄχλοις pro πρὸς τοὺς ὄχλους* 31 *εἶπε δὲ ὁ κύριος om.* 34 *λέγει man. prim.; λέγετε corr.* | *tr. φίλος τελωνῶν* 37 *καὶ add. ante ἐπιγνοῦσα* 45 *εἰσῆλθεν pro εἰσῆλθον*

8:3 *αὐτοῖς pro αὐτῷ* 8 *εἰς pro ἐπὶ* 15 *ταῦτα λέγων ἐφώνει ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω add. post ὑπομονῇ* 18 *ἐὰν pro ἂν bis* | *ἔχῃ*[2] *corr.; man. prim. ἔχει* 29 *παρήγγειλε pro παρήγγελλε* 31 *παρεκάλουν pro παρεκάλει* 34 *ἀπελθόντες om.* 40 *ὑπεδέξατο pro*

ἀπεδέξατο 43 *ἰατροῖς pro εἰς ἰατροὺς* 51 *ἐλθὼν pro εἰσελθὼν* | *tr. ἰωάννην καὶ ἰάκωβον* 55 *ὑπέστρεψε pro ἐπέστρεψε*

9:1 *μαθητὰς αὐτοῦ om.* 4 *ἣν corr.* 5 *ἐὰν pro ἂν* 9 *ὁ om.* 10 *βηθσαϊδάν pro* Βηθσαϊδά 13 *tr. ἰχθύες δύο* | *ἀγοράσομεν pro ἀγοράσωμεν* | *τοῦτον om.* 15 *οὕτως pro οὕτω* 20 *ὁ om.* 21 *παρήγγελε pro παρήγγειλε* 23 *καθ' ἡμέραν om.* 24 *ἐὰν pro ἂν* 27 *ἑστώτων pro ἑστηκότων* | *γεύσωνται pro γεύσονται* 28 *τὸν om.* 33 *εἶπε pro εἶπεν* | *ὁ om.* | *tr. μίαν μωσεῖ* 36 *ὁ om.* 38 *ἐπιβλέψαι pro ἐπίβλεψον* 41 *tr. τὸν υἱόν σου ὧδε* 49 *τὰ om.* 52 *αὐτοῦ man. prim.; ἑαυτοῦ corr.* 54 *δὲ corr.* | *εἴπομεν pro εἴπωμεν* 55 *καὶ εἶπεν . . . . ἀλλὰ σῶσαι om.* 58 *κλίνη man. prim.; κλίνει corr.* 62 *tr. ὁ ἰησοῦς πρὸς αὐτόν*

10:2 *ἐκβάλη pro ἐκβάλλῃ* 6 *μὲν om.* | *ἐπανακάμψει pro ἀνακάμψει* 8 *δ' om.* 12 *δὲ om. man. prim.; suppl. corr.* 13 *βηθσαϊδάν pro* Βηθσαϊδά 20 *μᾶλλον om.* 22 *tr. μοι παρεδόθη* 27 *ἑαυτόν pro σεαυτόν* 32 *ἀντιπαρῆλθε pro ἀντιπαρῆλθεν* 36 *tr. πλησίον δοκεῖ σοι* 39 *τῶν λόγων pro τὸν λόγον*

11:4 *ἀλλὰ . . . . πονηροῦ om.* 5 *πορεύεται man. prim.; πορεύσεται corr.* 6 *μου om.* 9 *ἀνοιχθήσεται pro ἀνοιγήσεται* 11 *ἢ pro εἰ* 13 *tr. δόματα ἀγαθὰ* 16 *καὶ ἀποκριθεὶς εἶπε πῶς δύναται σατανᾶς σατανᾶν ἐκβάλλειν add. post δαιμόνια* 17 *μερισθεῖσα pro διαμερισθεῖσα* 24 *εὑρίσκων man. prim.; εὑρίσκον corr.* 32 *νινευῒ man. prim.; νινευῖται corr.* 33 *κρυπτὴν pro κρυπτὸν* | *φῶς pro φέγγος* 39 *ὑμῶν om.* 42 *ὑμῖν om. man. prim.; suppl. corr.* 44 *οἱ² om.* 51 *ἄβελ corr.* 54 *καὶ om.*

12:4 *ἀποκτεννόντων pro ἀποκτεινόντων* 7 *πολλῶν man. prim.; πολλῶ corr.* 20 *ἄφρον pro* Ἄφρων 21 *ταῦτα λέγων ἐφώνει ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω add. post πλουτῶν* 22 *ἐνδύσεσθε pro ἐνδύσησθε* 28 *τὸν add. post χόρτον* | *ἀμφιέννυσιν man. prim.; ἀμφιέννυσι corr.* 38 *οὕτως pro οὕτω* 54 *οὕτως pro οὕτω* 58 *βάλη pro βάλλῃ*

13:6 *tr. ζητῶν καρπὸν* 8 *κόπρια pro κοπρίαν* 14 *τὸ pro τῷ¹ man. prim.; τῶ corr.* | *θεραπεύεσθαι pro θεραπεύεσθε man. prim.; θεραπεύεσθε mg.* 20 *καὶ om.* 21 *ἐνέκρυψεν man. prim.; ἔκρυψεν corr.* 29 *ἀπὸ² om.* 34 *ἀποκτένουσα pro ἀποκτείνουσα* 35 *ἀμὴν om.* | *tr. λέγω δὲ* | *ἥξει pro ἥξῃ*

14:5 *υἱὸς pro ὄνος* 9 *τοῦτο man. prim.; τούτω corr.* 10 *ἀνάπεσαι pro ἀνάπεσον* 11 *καὶ ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται om.* 15

ἄριστον pro ἄρτον 24 *μου om. man. prim.; suppl. corr.* | *πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοὶ, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί add. post δείπνου* 26 *αὐτοῦ pro ἑαυτοῦ*[1] 28 *ὁ add. ante θέλων* | *οἰκοδομεῖν man. prim.; rubr. mg. οἰκοδομῆσαι* | *δαπάνοιν(?) man. prim.; δαπάνην corr.* 32 *tr. πόρρω αὐτοῦ*

15:4 *ἐνενηκονταεννέα pro ἐννενηκονταεννέα* 5 *αὐτοῦ pro ἑαυτοῦ* 7 *οὕτως pro οὕτω* | *ἐνενηκονταεννέα pro ἐννενηκονταεννέα* | *δικαίους pro δικαίοις* 10 *οὕτως pro οὕτω* 26 *αὐτοῦ om.*

16:1 *καὶ*[1] *om.* 9 *ἐκλείπητε pro ἐκλίπητε* 25 *ὧδε pro ὅδε* 26 *ἔνθεν pro ἐντεῦθεν* | *δύνανται pro δύνωνται*

17:4 *ἐπὶ σὲ om.* 6 *ἔχετε man. prim. pro εἴχετε; εἴχετε corr.* 7 *ἔχων om. man. prim.; suppl. corr.* 9 *αὐτῷ om.* 10 *οὕτως pro οὕτω* | *tr. ἀχρεῖοι δοῦλοι* 22 *ἐπιθυμήσεται man. prim.; ἐπιθυμήσετε corr. man. prim.* 24 *καὶ om.* 26 *τοῦ*[1] *om.* | *καὶ*[2] *om.* 34 *ὁ*[1] *om.* 35 *δύο ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ· ὁ εἷς παραληφθήσεται· καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται add. post ἀφεθήσεται*

18:1 *αὐτοὺς add. post προσεύχεσθαι* 9 *καὶ*[1] *om.* 14 *γὰρ add. post ἢ* 15 *αὐτὸν man. prim.; αὐτῶν corr.* 18 *ἄρχων om.* 28 *ὁ om.* 36 *ταῦτα pro τοῦτο*

19:4 *συκομορέαν pro συκομωραίαν* | *δι' om.* 7 *πάντες pro ἅπαντες* 8 *μοι pro μου* | *ἐσυκοφάντισα pro ἐσυκοφάντησα* 15 *καὶ*[2] *om.* 23 *τὴν om.* 29 *βηθσφαγὴ pro Βηθφαγὴ* 48 *ποιήσουσιν pro ποιήσωσιν*

20:1 *ἱερεῖς pro ἀρχιερεῖς* 5 *οὖν om.* 9 *τις om.* 10, 11 *δείραντες man. prim.; δήραντες corr. bis* 13 *κύριος corr.* 19 *τὸν λαόν om.* 27 *tr. μὴ εἶναι ἀνάστασιν* 28 *ἔχων . . . . ἀποθάνῃ om.* | *ἐξαναστήσει man. prim.; ἐξαναστήσῃ corr.* 30 *ἔλαβεν ὁ δεύτερος corr. man. prim.* 31 *ὡσαύτως add. ante ὡσαύτως; del. corr.* 32 *δὲ om.* 33 *γίνεται γυνή corr.*

21:2 *tr. τινα καὶ* 4 *ἔβαλεν man. prim.; ἔβαλε corr.* | *ταῦτα λέγων ἐφώνει ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω add. post ἔβαλε* 6 *λίθον pro λίθῳ* 16 *tr. συγγενῶν· καὶ φίλων· καὶ ἀδελφῶν* 18 *ἀπώληται pro ἀπόληται man. prim.; ἀπόληται corr.* 21 *ἐν*[2] *corr.* | *καὶ*[2] *om.* 30 *βλέποντες . . . . ὅτι ἤδη om.* 34 *βαρηθῶσιν pro βαρυνθῶσιν* | *αἰφνιδίως pro αἰφνίδιος man. prim.; αἰφνίδιος corr.* 36 *ταῦτα om.*

22:4 *τοῖς*[2] *om.* 9 *ἑτοιμάσομεν pro ἑτοιμάσωμεν* 12 *ἀνώγεων pro ἀνώγεον* 30 *ἐν τῇ βασιλείᾳ μου om.* | *καθίσεσθε pro καθίσησθε* 31 *σινιάσαι corr.* 32 *ἐκλείπῃ man. prim.; corr. ἐκλίπῃ* 34 *φωνήσῃ*

(*corr.?*) *pro* φωνήσει 36 πωλήσει *pro* πωλησάτω | ἀγοράσει *pro* ἀγορασάτω 45 αὐτοῦ *om.* 47 αὐτούς *pro* αὐτῶν | τοῦτο γὰρ σημεῖον δεδώκει αὐτοῖς· ὃν ἂν φιλήσω αὐτός ἐστιν *add. post* αὐτόν 55 συγκαθησάντων *man. prim. pro* συγκαθισάντων; συγκαθισάντων *corr.* 60 ὁ² *om.* 63 δαίροντες (*corr.?*) *pro* δέροντες 66 τε *om.* | αὐτῶν *pro* ἑαυτῶν

23:1 ἤγαγον *pro* ἤγαγεν 11 ἐξουδενήσας *pro* ἐξουθενήσας 12 καὶ *add. ante* φίλοι 25 αὐτοῖς *om.* 26 τοῦ¹ *om.* 29 αἱ *add. ante* κοιλίαι 44 ἐνάτης *pro* ἐννάτης *corr.; man. prim.* ἐννάτης 54 καὶ² *om.* 55 καὶ¹ *om.*

24:1 γυναῖκες *add. post* ἦλθον 4 *tr.* ἄνδρες δύο 18 ἐν¹ *om.* 24 οὕτως *pro* οὕτω 31 αὐτῶν *pro* αὐτόν 36 καὶ *add. ante* αὐτὸς 39 πνεῦμα *corr.* 42 μελισσείου *pro* μελισσίου

John 1:28 βηθανία *man. prim. pro* Βηθαβαρᾶ; *mg. man. rec.* γρ(άφε) βηθαβαρᾷ 29 ὁ Ἰωάννης *om.* 30 αὐτός *pro* οὗτός 39 λέγετε *man. prim. pro* λέγεται, *corr.* λέγεται 40 οὖν *add. post* ἦλθον | δὲ *om.* 42 μεσίαν *pro* Μεσσίαν | ὁ *om.* 43 δὲ *om. man. prim.; suppl. corr. rec.* 44 ὁ Ἰησοῦς *om.* | ὁ ἰησοῦς *add. post* αὐτῷ 49 ὁ *om.*

2:17 καταφάγεταί *pro* κατέφαγέ 19 ὁ *om.* 22 ἔλεγε *pro* ἔλεγεν | αὐτοῖς *om.* 23 τοῖς *add. ante* Ἱεροσολύμοις

3:3 ὁ *om.* [*fol.* 244 *perg. amis.* 3:4 εἰσελ[θεῖν . . . . 3:18 υἱοῦ] τοῦ θεοῦ; *suppl. chart.* 10 ὁ¹ *om.* 16 οὕτως *pro* οὕτω] 23 σαλὴμ *pro* Σαλεὶμ 28 μοι *om.* 36 τὴν *add. ante* ζωὴν²

4:3 ἀπῆλθεν *pro* ἀπῆλθε | πάλιν *om.* 8 ἀπεληλύθασιν *pro* ἀπεληλύθεισαν 10 *man. prim.* ἤδης; ἤδεις *corr.* 13 ὁ¹ *om.* 15 *man. prim.* ἔρχομαι, *corr.* ἔρχωμαι 20 *tr.* τῷ ὄρει τούτῳ 25 μεσίας *pro* Μεσσίας | οὖν *add. post* ὅταν 31 αὐτοῦ *add. post* μαθηταὶ 35 τετράμηνός *pro* τετράμηνόν 42 ἐστι *pro* ἐστιν? 46 ὁ Ἰησοῦς *om.* 47 ἔμελλε *pro* ἤμελλε

5:1 ἡ *add. ante* ἑορτὴ 7 βάλη *pro* βάλλῃ [*foll.* 251-253 *perg. amis.;* 5:12 σοι[ἆρον² . . . . 6:7 αὐ]τῷ *suppl. chart.* 19 βλέπει *pro* βλέπῃ *corr.?* 35 ἀγαλλιαθῆναι *pro* ἀγαλλιασθῆναι 36 πληρώσω *pro* τελειώσω 44 ἀνθρώπων *pro* ἀλλήλων 46 μωσεῖ *pro* Μωσῇ

6:2 ἠκολούθη *pro* ἠκολούθει 3 *tr.* ἐκάθητο ἐκεῖ] 15 ἀνεχώρησε *pro* ἀνεχώρησεν | πάλιν *om.* 19 γενόμενον *pro* γινόμενον 23 ἰησοῦ *pro* Κυρίου 24 καὶ¹ *om.* 29 ὁ *om.* 39 ἐν *om.* 45 τοῦ¹ *om.* 55 ἀληθὴς *pro* ἀληθῶς *bis* 58 ζήσει *pro* ζήσεται 62 θεωρεῖτε *pro*

θεωρῆτε 69 *ὑμεῖς pro ἡμεῖς* 70 *ὁ* Ἰησοῦς *om.* 71 *ἔμελλεν pro ἤμελλεν*

7:1 *tr. οἱ ἰουδαῖοι αὐτὸν* ⌈7:2 *ἐγγὺς* [*ἡ—fin. foll. rel. perg. amis., chart. suppl.* 15 *οἰουδαῖοι pro* Ἰουδαῖοι 16 *οὖν add. post ἀπεκρίθη* 21 *ὁ om.* 25 *ἱεροσολυμητῶν pro* Ἱεροσολυμιτῶν 27 *ἔρχετε man. prim. pro ἔρχηται; corr. ἔρχητε* 29 *δὲ om.* | *κἀκῖνος pro κἀκεῖνος* 30 *ἐληλύθη pro ἐληλύθει* 31 *μὴ pro μήτι* | *τούτων corr.* 32 *οὖν add. post ἤκουσαν* | *tr. ὑπηρέτας οἱ φαρισαῖοι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς* 33 *αὐτοῖς om.* 34 *ζητεῖτε man. prim. pro ζητήσετε; ζητείσετε corr.* 36 *ζητεῖτε τέ man. prim. pro* Ζητήσετε; *ζητείσετέ corr.* 39 *ὁ om.* 40 *τοῦτον add. post λόγον* 41 *ἀληθῶς add. post ἐστιν* | *δὲ om.* 53 *ἀπῆλθον pro ἐπορεύθη* | *ἕκαστος om. suppl. corr. mg.*

8:1 *καὶ ὁ ἰησους pro* Ἰησοῦς *δὲ* 2 *βαθέως add. post πάλιν; rubr. βαθέος* | *ἦλθεν ὁ ἰησοῦς pro παρεγένετο* 3 *πρὸς αὐτὸν om.* | *ἐπὶ pro ἐν* 4 *εἶπον pro λέγουσιν* | *ταύτην εὕρομεν ἐπαυτοφώρῳ μοιχευομένην pro αὕτη . . . μοιχευομένη* 5 *ἡμῶν add. post νόμῳ* | *μωϋσῆς pro* Μωσῆς | *ἡμῖν om.* | *λιθάζειν pro λιθοβολεῖσθαι* | *περὶ αὐτῆς add. post λέγεις* 6 *κατηγορίαν κατ' pro κατηγορεῖν* | *μὴ προσποιούμενος add. post γῆν* 7 *ἐπερωτῶντες pro ἐρωτῶντες* | *ἀναβλέψας pro ἀνακύψας* | *εἶπεν pro εἶπε* | *αὐτοῖς pro πρὸς αὐτοὺς* | *τὸν om.* | *tr. βαλλέτω ἐπ' αὐτήν* 9 *καὶ ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἐλεγχόμενοι om., loc. tamen his verbis relicto* | *tr. ὁ ἰησοῦς μόνος* | *οὖσα pro ἑστῶσα* 10 *εἶδεν αὐτὴν καὶ pro καὶ . . . γυναικὸς* | *εἶπε pro εἶπεν* | *αὐτῇ om.* | *γῦναι pro ἡ γυνὴ* | *ἐκεῖνοι om.* 11 *ἀπὸ τοῦ νῦν add. ante μηκέτι* 12 *tr. ἐλάλησεν αὐτοῖς* | *περιπατήσῃ pro περιπατήσει* 14 *ἦλθα pro ἦλθον* | *ὑμεῖς . . . ὑπάγω om.* 19 *ὁ*[2] *om.* 20 *ἐληλύθη pro ἐληλύθει* 26 *λαλῶ pro λέγω* 36 *ἐλευθερώσει pro ἐλευθερώσῃ* | *γενήσεσθε pro ἔσεσθε* 44 *τοῦ add. ante πατρὸς*[1] | *λαλεῖ pro λαλῇ* 52 *γεύσηται pro γεύσεται* 53 *σὺ*[2] *om.* 58 *οὖν add. post εἶπεν* 59 *διελθὼν om.*

9:3 *ὁ om.* 8 *οὐχ' pro οὐχ* | *προσαιτῶν corr.* 9 *δὲ add. post* Ἐκεῖνος 11 *κολυμβήθρα pro κολυμβήθραν* 15 *ἐπέθηκέ pro ἐπέθηκεν* | *tr. μου ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς* | *καὶ βλέπω om.* 16 *ἔστιν ἐκ pro ἔστι παρὰ* | *σημεῖα om.* 20 *δὲ add. post ἀπεκρίθησαν* 21 *ἑαυτοῦ pro αὐτοῦ* 22 *ἤδει pro ἤδη* 27 *tr. μαθηταὶ αὐτοῦ* | *γενέσθε pro γενέσθαι* 28 *οὖν om.* 29 *μωσεῖ pro* Μωσῇ 31 *ἁμαρτωλὸν pro ἁμαρτωλῶν* 35 Ἤκουσεν . . . *ἔξω om.* | *ὁ ἰησοῦς add. post αὐτὸν*

10:1 *οὗτος pro ἐκεῖνος* 4 *ἐκβάλλῃ pro ἐκβάλῃ* 8 *πρὸ ἐμοῦ om.*

13 *μέλλει pro μέλει* 16 *ἀκούσωσι man. prim. pro ἀκούσουσι; mg. ἀκούσουσι* 18 *θῆναι pro θεῖναι* 22 *τοῖς om.* 23 *σολομῶνος pro Σολομῶντος* 29 *ἐστιν̈ pro ἐστὶ* 39 *tr. αὐτὸν πάλιν* 40 *πρότερον pro πρῶτον; mg. γρ(άφε) πρῶτ(ον)*

11:7 *αὐτοῦ add. post μαθηταῖς* 9 *ὁ om.* 9–10 *φῶς . . . ὅτι τὸ om. man. prim., suppl. mg.* 15 *εἴμην pro ἤμην | ἀλλὰ pro ἀλλ'* 19 *ἐληλύθησαν pro ἐληλύθεισαν* 20 *ὁ om.* 22 *καὶ om. | αἰτήσει pro αἰτήσῃ* 30 *ἐληλύθη pro ἐληλύθει* 31 *μνῆμα pro μνημεῖον* 32 *tr. αὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας* 33 *κλαίουσαν om.* 48 *οὕτως pro οὕτω* 51 *ὁ om.* 55 *περὶ pro πρὸ* 57 *καὶ*[1] *om.*

12:2 *σὺν add. ante αὐτῷ*[2] 3 *βαρυτίμου pro πολυτίμου; mg. πολυτίμ(ου)* 6 *περὶ τῶν πτωχῶν om. | ἔμελλεν pro ἔμελεν* 7 *αὐτό corr.* 13 *ἀπάντησιν pro ὑπάντησιν | ὁ*[2] *om.* 15 *σοι add. post ἔρχεταί* 16 *ὁ om.* 25 *ἀπολέσῃ pro ἀπολέσει* 26 *διακονεῖ pro διακονῇ bis* 30 *ὁ om. | tr. ἡ φωνὴ αὕτη* 33 *ἔμελλεν (corr.?) pro ἤμελλεν* 40 *διάνοιαν pro καρδίαν* 41 *ἴδε pro εἶδε* 45 *καὶ ὁ . . . με om.*

13:3 *δὲ add. post εἰδὼς* 8 *ὁ add. ante.* Πέτρος 9 *μου om.* 12 *τῶν μαθητῶν pro αὐτῶν* 18 *γὰρ add. post ἐγὼ* 25 *οὕτως add. post ἐκεῖνος* 29 *ἐδώκουν pro ἐδόκουν* 32 *αὐτῶ pro ἑαυτῷ* 34 *δίδωμοι pro δίδωμι* 35 *ἔχετε pro ἔχητε; mg. ἔχητε* 36 *ἐγὼ add. ante ὑπάγω* 37 *ὁ om.* 38 *μὴν pro μὴ | φωνήσῃ pro φωνήσει*

14:2 *tr. πολλαὶ μοναὶ | tr. ὑμῖν τόπον* 3 *καὶ ἐὰν . . . . τόπον om.* 12 *ὅτι add. ante ὁ πιστεύων | μείζωνα pro μείζονα* 15 *μου pro τὰς ἐμὰς* 16 *δώσῃ pro δώσει* 22 *καὶ add. ante τί* 23 *ὁ*[1] *om.* 27 *ταρασέσθω pro ταρασσέσθω* 30 *τούτου om.* 31 *οὕτως pro οὕτω*

15:2 *φέρων pro φέρον*[1] 6 *τις μεί add. ante τις, ex errore | τὸ add. ante πῦρ* 7 *αἰτήσασθε pro αἰτήσεσθε* 9 *ἡμᾶς pro ὑμᾶς* 16 *μείνῃ pro μένῃ*

16:3 *ὑμῖν om.* 7 *ἐγὼ add. ante μὴ* 8 *καὶ om. post ἁμαρτίας* 15 *γὰρ add. post πάντα | λαμβάνει pro λήψεται* 16 *ἐγὼ om.* 20 *ἀμὴν*[2] *om.* 27 *πεποιστεύκατε pro πεπιστεύκατε* 33 *ἔχετε pro ἔχητε | ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν ἔχετε om.; ἐν τῶ κόσμω τούτω θλίψιν ἔχετε suppl. mg.*

17:2 *δώσει pro δώσῃ* 7 *ἔγνωσαν pro ἔγνωκαν* 9 *εἰσιν man. prim. pro εἰσι; corr. εἰσι* 12 *εἰμὶ pro εἰ μὴ* 20 *πιστευόντων pro πιστευσόντων* 21 *να pro ἵνα*[1]*; cap. om. rubr.* 23 *γινώσκει pro γινώσκῃ* 24 *δέδωκας pro ἔδωκας*

18:8 *ὁ om.* 15 *ἠκολούθη pro ἠκολούθει* 16 *εἰστήκη pro εἱστήκει*

| *τὴν θύραν* (*θύρα*?) *pro τῇ θύρᾳ* 17 *ἡ pro εἶ* 18 *εἱστήκησαν pro εἱστήκεισαν* 24 *δαίρεις pro δέρεις* 25 *οὖν add. post ἠρνήσατο* 28 *ἄγουσι pro ἄγουσιν* | *οὖν om.* | *ἦν δὲ . . . πραιτώριον*[2] *om.* 32 *ἔμελλεν pro ἤμελλεν* 36 *ὁ om.* 39 *tr. βούλεσθε οὖν ἀπολύσω ὑμῖν* 40 *βαραβᾶν pro* Βαραββᾶν | *βαραβᾶς pro* Βαραββᾶς

19:6 *αὐτὸν add. post σταύρωσον*[2] 7 *ὑμεῖς pro ἡμεῖς* 10 *αὐτῷ*[2] *om.* 11 *ὁ*[1] *om.* 12 *ἑαυτὸν pro αὐτὸν* 13 *τοῦ om.* | *γαβαθά pro* Γαββαθᾶ 16 *ἤγαγον pro ἀπήγαγον* 17 *τόπον pro τὸν*[2] 20 *tr. ὁ τόπος τῆς πόλεως* | *tr. ῥωμαϊστὶ· ἑλληνιστὶ* 25 *εἱστήκησαν pro εἱστήκεισαν* | *κλοπᾶ pro* Κλωπᾶ | *μαγδαλινὴ pro* Μαγδαληνή 26 *ἴδε pro ἰδοὺ* 27 *tr. ὁ μαθητὴς αὐτὴν* 30 *ὁ* Ἰησοῦς *om.* 33 *οἶδον pro εἶδον* 34 *εὐθέως pro εὐθὺς* 35 *tr. ἐστιν ἡ μαρτυρία αὐτοῦ* | *εἶδεν pro οἶδεν* 36 *δὲ pro γὰρ* 38 *ὁ*[1] *om.* 40 *ἐν add. ante ὀθονίοις*

20:1 *μαγδαλινὴ pro* Μαγδαληνὴ 5 *μέντι pro μέντοι* 12 *καθημένους pro καθεζομένους* 14 *ὁ om.* 15 *κηπωρός pro κηπουρός* | *tr. ἔθηκας αὐτὸν* 16 *ῥαβουνὶ pro* Ῥαββουνί 18 *μαγδαλινὴ pro* Μαγδαληνὴ | *ἀπαγγέλουσα pro ἀπαγγέλλουσα* 19 *οὖν om.* 26 *εἰρήνη corr.* 29 **Θωμᾶ** *om.* 31 *ὁ*[1] *om.*

21:1 *δὲ add. post μετὰ* | *πάλιν om.* 3 *ἐνέβησαν pro ἀνέβησαν* 5 *ἔχεται pro ἔχετε*; *mg. ἔχετε* 6 *βάλλετε pro* Βάλετε 14 *ἐφανέρωσεν ἑαυτὸν pro ἐφανερώθη* 15 *ὁ* Ἰησοῦς *om.* 18 *ἑαυτὸν pro σεαυτὸν*

EDGAR J. GOODSPEED